

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 242 Туризм
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Туризм
(назва освітньої програми)

на тему: **«Напрями підвищення господарської ефективності
турагенств, що працюють у складі франчайзингових мереж »**

Виконавець:

студент 48 групи, ФМЕ

Поповська Анастасія Олексіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький Володимир Якович _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Поповська А.О. «Напрями підвищення господарської ефективності турагенств, що працюють у складі франчайзингових мереж»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю _____ 242«туризм» _____

за освітньою програмою _____ «туризм» _____

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти застосування франчайзингу як форми організації бізнесу туристичних підприємств. Висвітлено сутність та особливості умов поширення франчайзингу в туристичній галузі України. Проаналізовано перспективи та проблеми його розвитку на території України. Надано загальну характеристику туристичного агентства «Coral Travel». Проаналізовано фінансово-господарську діяльність ФОП Подройкіна М. А. (тур агенція Coral Travel) за 2016-2018 роки.

Запропоновано використання інвестиційного проекту з переносу туристичного агентства до іншого району м. Одеси. Проведено калькуляцію майбутніх витрат. Обґрунтовано економічну доцільність впровадження інвестиційного проекту.

***Ключові слова:** франчайзинг, мережа туристичних агентств, операційна діяльність підприємства, рентабельність, фінансовий результат, балансовий прибуток підприємства, інвестиційний проект.*

ANNOTATION

Popovska A. «Directions for improving the efficiency of economic activities in the area of eco-tourism»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty _____ 242«Tourism» _____

for the educational program _____ «Tourism» _____

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The theoretical aspects of appliance of franchising as a form of organizing business of travel companies are stated in this project. The essence and special features of conditions of spreading franchising across the tourism industry in Ukraine are highlighted. The perspectives and issues of its development on the territory of Ukraine are analyzed. The general description of the travel agency “Coral travel” is given. The financial and economic activity of entrepreneur M. Podroykyn (“Coral travel” travel agency) for 2016-2018 years is analyzed.

The use of investment project of transferring the travel agency to another district of Odessa is proposed. The calculation of future expenses is conducted. The economical expediency of implementing the investment project is substantiated.

***Key words:** franchising, travel agencies network, operating activities of a company, profitability, financial result, balance profit of a company, investment project.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ТУРИЗМУ.....	7
1.1.Сутність, види та історія розвитку франчайзингу.....	7
1.2.Використання франчайзингу у практиці діяльності туристичних підприємств.....	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО АГЕНТСТВА «CORAL TRAVEL»...	24
2.1.Загальна організаційно-економічна характеристика туристичного агентства «Coral travel».....	24
2.2.Аналіз основної операційної діяльності та фінансових результатів туристичного агентства «Coral travel».....	32
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО АГЕНТСТВА «CORAL TRAVEL».....	42
3.1. Характеристика інвестиційного проекту із зміни місця розташування франчайзингового туристичного агентства «Coral travel».....	42
3.2. Оцінка економічної доцільності пропозицій із зміни місця розташування офісу «Coral Travel».....	45
ВИСНОВКИ.....	56
Список використаних джерел.....	58

ВСТУП

Сьогодні розвиток економіки в світі є стрімким та охоплює різні галузі, він відбувається швидкими темпами і, саме це, формує конкурентне середовище на ринку. Туристична індустрія на даний час відрізняється зростаючим рівнем конкуренції, що змушує керівництво підприємств вносити необхідні зміни та шукати нові підходи до управління бізнесом, незалежно від його розміру. Нові туристичні підприємства виникають щоденно, проте лише невелика їх кількість витримує конкуренцію та продовжує функціонувати на ринку. Однією з сучасних форм ведення туристичного бізнесу в світі є франчайзинг. Він є моделлю організації господарської діяльності, яка становить взаємовигідні партнерські стосунки великого і малого бізнесу.

Наріжним каменем функціонування франчайзингової системи є крупне підприємство (франчайзер), яке укладає договір з дрібною самостійною фірмою (франчайзі) на виробництво або реалізацію чітко визначених видів товарів або послуг, що відповідають стандартам якості крупної фірми. Згідно з договором франчайзер передає франчайзі право на користування торговою маркою, устаткування, технологію, а також надає постійну ділову і професійну допомогу, проводить навчання персоналу, забезпечує рекламу і проведення маркетингових досліджень.

Сам франчайзинг є досить специфічним методом організації бізнесу, адже пропонує підприємцю короткий шлях до зростання (підприємець отримує вже готову справу), для франчайзі – це є можливістю швидкого розширення бізнесу.

Франчайзинговий бізнес в Україні розвивається швидкими темпами – з'являються нові напрямки, освоюються нові галузі. Зазвичай, ми звикли бачити приклади франчайзингу у сфері послуг, особливо це стосується послуг зв'язку, громадського харчування, реклами, готельного бізнесу і звісно туризму. Успішне застосування франчайзингу в світі розпочалося у 1970-х роках і продовжується до сьогодення.

Актуальність роботи пояснюється швидким розповсюдженням франчайзингових мереж у світовій практиці туристичної діяльності та аналогічними тенденціями у вітчизняному туристичному бізнесі.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є процес застосування франчайзингу як форми організації бізнесу туристичних підприємств.

Предметом роботи є ефективність функціонування туристичних підприємств у складі франчайзингових мереж, на прикладі ТА «Корал Тревел».

Метою даної роботи є вивчення умов поширення франчайзингу в туристичній галузі України, перспектив та проблем його розвитку.

Для досягнення даної мети і вивчення умов поширення і розвитку франчайзингу необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити сутність, функції, види та ознаки поняття «франчайзинг»;
- дослідити історію розвитку франчайзингу в Україні та світі;
- розглянути технологію організації бізнесу за допомогою даного методу;
- розглянути нормативно-правову базу франчайзингу;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність туристичного агентства «Корал Тревел»;
- сформулювати пропозиції з підвищення ефективності господарювання туристичного агентства та проаналізувати їх доцільність.

Серед методів, які використовувалися для дослідження даної теми можна виділити: метод наукового абстрагування, метод аналізу і синтезу, індукції та дедукції (для визначення змістових характеристик франчайзингу та франчайзингових мереж з точки зору науки і практики, систематизації методів та форм їх застосування на підприємствах туристичної індустрії), статистичного та порівняльного аналізу, систематизації та узагальнення (для обробки отриманих даних).

Вагомий внесок у вивчення сучасних форм організації туристичного

бізнесу, зокрема використання франчайзингу на практиці зробили такі вчені як О.В. Александрова, Г.О. Андрощук, З.С. Варналій, В.А. Денисюк, В.І. Ляшенко, Є.Г. Кошелева, Н.М. Широбокова, В.В. Шкромада.

Тема кваліфікаційної роботи відповідає напрямам наукових досліджень кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Одеського національного економічного університету.

За попередніми результатами кваліфікаційної роботи опубліковані тези доповіді на студентській науковій конференції ОНЕУ за темою: «Застосування франчайзингу в організаціях туристичної галузі»[1].

Для підвищення господарської ефективності та збільшення прибутку туристичного агентства «Корал Тревел», ми вважаємо доцільним змінити місцезнаходження агентства, тобто здійснити переїзд до іншого району міста Одеси.

Третій розділ роботи аналізує економічну ефективність розробленого нами інвестиційного плану, що пов'язаний із перенесенням локації «Coral Travel» до Малиновського району міста Одеси.

Проаналізувавши ефективність пропонованого проекту за допомогою NPV-аналізу, ми можемо зробити висновок, що запропонований інвестиційний проект, щодо зміни місця розташування ТА «Корал Тревел», має принести прибуток у розмірі 89,76 тис. грн. за перший рік свого функціонування. Для реалізації даного проекту необхідно 61,65 тис. грн. початкових інвестицій. Термін окупності становить 8 місяців з моменту початку функціонування туристичного агентства, а рівень рентабельності склав 34,5% отриманого прибутку від вкладених інвестицій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поповська А.О. Застосування франчайзингу в організаціях туристичної галузі // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2019 р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7204/2>
2. Проект закону України «Про франчайзинг» від 21.12.2017 № 743 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (Глава 76, стаття 1115 Цивільного кодексу України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>
4. История и развитие франчайзинга в мире / стаття на сайті / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://franchisinguniverse.ru/>
5. Колесников В. Построение франчайзингового бизнеса: курс для правообладателей и пользователей франшиз. / В. Колесников // - СПб.: Питер, 2008. - 288 с.
6. Міжнародна франчайзингова асоціація [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.franchise.org/>
7. Костюк А.К. Перспективи розвитку сучасних підприємств на умовах франчайзингу / А.К. Костюк, В.В. Дергачова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://probl-economy.kpi>.
8. Офіційний сайт франчайзингової групи України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://franchisegroup.com.ua/>
9. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/254к/96-вр>

10. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2003. – №№18-22. – ст.4 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
11. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2011. – №№13-17. – ст.14 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
12. Група компаній ОТІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coraltravel.ua/main/coral/oti-group>. – офіційний сайт компанії «Coral Travel Ukraine».
13. Офіційний сайт туристичного оператора Coral travel [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coraltravel.ua>
14. Павлоцький В. Я. Франчайзингові мережі як інструмент підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств / В. Я. Павлоцький // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики». — Одеса, 22-23 вересня 2017 р. — С. 51-52.
15. Комарова, М.Е. Специфика функционирования франчайзинговых сетей в туристском бизнесе / М.Е. Комарова, И.Л. Полевничая// Научный результат. Серия: Технология бизнеса и сервиса. 2014. Т. 1. № 2 (2). С. 26-32.
16. Звіти за Формою № 1-туризм «Звіт про туристичну діяльність» ФОП «Корал тревел» за 2016-2018 роки.
17. Галасюк С. С. Методичні вказівки до проходження виробничої практики та складання звіту для студентів IV курсу денної форми навчання напряму підготовки “Туризм” / С. С. Галасюк, В. Г. Герасименко, В. Я. Павлоцький – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2016. – 48 с.
18. Оцінка туристично–рекреаційного потенціалу регіону : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименка. — Одеса : ОНЕУ, 2016. — С. 46-49.

19. Павлоцький, В. Я. Статистична оцінка кількісних індикаторів регіональних ринків організованого туризму / Володимир Якович Павлоцький // Вісник соціально–економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313–4569). — Одеса: Одеський національний економічний університет. — 2017. — Вип. 1. — № 64. — С. 224–238.

20. Nezdoyminov S. Regional Trends of the Tourist Flow in Ukraine / S. Nezdoyminov, O. Shykina // International Journal of Innovative Studies in Sociology and Humanities. — 2016. — № 1 (1). — P. 12-18.

21. Семенов В. Ф. Франчайзинг як метод організації і розвитку готельного бізнесу / В. Ф. Семенов, Л. В. Бортник // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. — Одеса, 2013. — Вип. 2 (49). — Ч. 1. — С. 68-76.

22. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / за заг. ред. професора В.Г.Герасименко. — Одеса : Астропринт, 2013. — 334 с.

23. Шикіна О. В. Застосування франчайзингу, як методу управління підприємствами сфери розваг / О.В. Шикіна // Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські науки в сучасному світі» (Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ, 10-11 грудня 2015). — Київ, 2015. — С. 223-226.

24. Махнуша С. М. Франчайзингова форма використання бренду: погляд з позиції маркетингу інновацій / С. М. Махнуша // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2010. — № 2. — С. 26–33.

25. Герасименко В.Г. Бедрадіна Г.К. Вибір і застосування методики оцінки якості на туристичному підприємстві // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. - Науки: економіка, політологія, історія. - 2008.-№ 14(70). - С.23-30.

26. Гаврилюк С.П. Конкурентоспроможність підприємств у сфері туристичного бізнесу: навч. посіб. - К.:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. -180 с
27. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В.В. Зянько, І.Ю. Єпіфанова. – Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83 с.
28. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/odesa/>
29. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/>
30. Богоявленська Ю.В. Проектний аналіз [Текст] : навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Ю. В. Богоявленська. - К. : Кондор, 2006. - 335 с.
31. Липсиц И.В., Коссов В.В. Инвестиционный проект: методы подготовки и анализа. Учебно-справочное пособие. М.: БЕК, 1996
32. Мазур И.И., Шапиро В.Д. Управление проектами. М.: Высшая школа, 2001.
33. Офіційний сайт Національного Банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>